

มหาวิทยาลัยวาเซเด ที่เมืองคิตะคิวชู

ดร. ครรชิต มัลลียงค์

ผมไปญี่ปุ่นเมื่อปลายเดือนพฤษภาคม 2548 ครับ วัตถุประสงค์ก็คือพานักศึกษาหลักสูตร Mini MIPS ไปฟังคำบรรยายของอาจารย์ญี่ปุ่นที่มหาวิทยาลัยวาเซเด วิทยาเขต คิตะคิวชู

หลักสูตรนี้ผมคิดขึ้นครับและเปิดสอนที่สถาบันวัฒนธรรมวาเซเดประเทศไทย ที่ทางบริษัท ไอ.ซี.ซี. เป็นผู้ลงทุนตั้งขึ้น แนวคิดก็เหมือนกับ MBA แต่เน้นทางด้านเทคโนโลยีการผลิต ระบบสารสนเทศ และการบริหารครับ ปีแรกที่จัดนั้นนักศึกษาคือผู้บริหารจากบริษัทในเครือ และปีต่อไป เราจะเปิดกว้างขึ้นโดยรับนักศึกษาทั่วไปด้วย

ในหลักสูตรนี้ ผมได้กำหนดให้เชิญอาจารย์ญี่ปุ่นมาบรรยายที่กรุงเทพฯ สองวัน ค่าเดินทาง ค่ากินอยู่ รวมกับค่าสอน ดูเงินไปมากเลยครับ แต่เชิญอาจารย์มาอย่างเดียวก็น่าจะไม่ประทับใจเท่าใดนัก จึงพานักศึกษาไปฟังคำบรรยายที่คิตะคิวชูอีก 5 วัน เรียกว่าเต็มอิ่มเลยครับ

มีคนบอกว่า เรียนไปทำไมที่ญี่ปุ่น เพราะ ญี่ปุ่นทำท่าจะแย่แล้ว สินค้าไฮเทคก็เริ่มสู้เกาหลีไม่ได้ ส่วนสินค้าโลว์เทคก็สู้ของจีนไม่ได้ นั่นก็จริงแหละครับ แต่เมื่อเทียบกับประเทศไทยแล้ว เรายังอยู่ห่างไกลญี่ปุ่นมากนัก ไม่ว่าจะในเรื่องความคิดอ่าน ความสามารถ หรือ ความรู้ในทางวิชาการ

ที่ว่าสู้ไม่ได้นั้น ผมมองในภาพรวมครับ ไม่ต้องเถียงว่าไม่จริง เพราะผมไม่ได้มองเป็นรายคน ในความจริงนั้นผมเชื่อว่าคนไทยอีกหลายคนเก่งมาก ๆ ๆ แต่เก่งคนเดียวและไม่มีใครคอยเสริมหรือร่วมด้วยช่วยกันก็ไม่สามารถทำอะไรได้ครับ ยกตัวอย่างเช่น เรามีนายกรัฐมนตรีซึ่งเก่งมาก ท่านคอยสอนใครต่อใครทั่วประเทศด้วยเรื่องสารพัด แต่ทว่ารัฐมนตรีที่ใกล้ชิดท่านยังคงตามไม่ทันเลย ดังนั้นท่านนายกฯ จึงยังไม่สามารถทำให้ประเทศไทยวิ่งจีไปข้างหน้าได้อย่างที่ท่านต้องการ

ดังนั้นการพานักศึกษาไปเรียนที่โน่นสักหนึ่งสัปดาห์ และพาไปเห็นการทำงาน และการเรียนอย่างจริงจังก็ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีได้มากทีเดียวครับ

มหาวิทยาลัยวาเซเด วิทยาเขตคิตะคิวชูนั้น เป็นสถานศึกษาระดับปริญญาโทและเอกครับ สอนเป็นแบบนานาชาติ แต่ก็ไม่ได้มีวิชาเป็นภาษาอังกฤษครบถ้วนหรอกครับ วิชาจำนวนมากยังสอนเป็นภาษาญี่ปุ่นอยู่ หากต้องการจะเรียนให้ได้ความรู้สึกซึ่งนักศึกษาที่มาเรียนที่นั่นจะต้องรู้ภาษาญี่ปุ่นเป็นอย่างดีด้วย

ที่นี้สอนหลักสูตร IPS คือ Information, Production และ System ซึ่งก็หนักไปทางด้านวิศวกรรม บวกกับอุตสาหกรรม นั่นแหละ นักศึกษามาจากประเทศญี่ปุ่นมากหน่อย นอกนั้นก็มาจากจีน และ เกาหลี ที่เป็นนักศึกษาไทยมีสองคนครับ ผมยังวิจารณ์หลักสูตรโดยรวมไม่ได้ แต่ที่นี้มีห้องปฏิบัติการที่เยี่ยมยอดมากครับ คอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทั้งหลายนับรวมแล้วมีมากกว่าจำนวนนักศึกษามาก ผมเดินดูตามบอร์ดในอาคารพบว่าเขาทำงานวิจัยที่ลึกซึ้งหลายเรื่อง ผมเห็นแล้วก็ต้องบอกวาระระดับการศึกษาปริญญาโทและเอกของมหาวิทยาลัยไทยยังอยู่ห่างไกลเขาครับ

มหาวิทยาลัยวาเซเด มาเปิดที่คิตะคิวชู ซึ่งเป็นชื่อเมืองในจังหวัดฟูกูโอกะ ก็เพราะได้รับเชิญจากท้องถิ่นให้มาเปิดดำเนินการครับ คือที่คิตะคิวชูนี้เขากำลังพยายามผลักดันส่งเสริมให้เมืองของเขาก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จนลงทุนทำอุทยานวิทยาศาสตร์กว้างใหญ่ไพศาล พร้อมกันนั้นก็ลงทุนสร้างอาคารเรียนใหญ่โตหลายกลุ่ม แล้วเชิญให้มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีร่วมสามแห่งมาเปิดดำเนินการ โดยที่ทางคิตะคิวชูออกเงินงบประมาณให้ และทางวาเซเดเองก็พยายามมาชวนนักศึกษาไทยไปเรียนที่นั่น เพราะปัจจุบันจำนวนนักศึกษาในญี่ปุ่นนับวันจะมีน้อยลงทุกวัน

บทบาทของผมในการไปญี่ปุ่นคราวนี้ก็คือการบรรยายสรุปหลังจากที่อาจารย์ญี่ปุ่นบรรยายเป็นภาษาอังกฤษแล้ว ความจริงนักศึกษาส่วนใหญ่ก็ฟังกันออกอยู่แล้วครับ แต่ผมก็ไปสรุปประเด็นและชี้แนะเรื่องที่ควรนำมาคิดประยุกต์ต่อ รวมทั้งขยายความเปรียบเทียบกับเรื่องกับสิ่งที่เราทำที่เมืองไทย

รวมแล้วก็ได้เปิดหูเปิดตาและได้ความรู้กันมามากทีเดียวครับ

ได้เล่าไปแล้วว่า คิตะคิวชู เป็นเมืองในจังหวัดฟูกูโอกะ ท่านผู้อ่านคงจะคิดว่ายังไม่เจริญเพราะเป็นเมืองบ้านนอก แต่เปล่าเลยครับ ที่นี่มีพลเมืองรวมกันกว่าล้านคน แม้จะเป็นเมืองที่เล็กกว่ากรุงเทพฯ แต่มีความเจริญไม่แพ้กรุงเทพฯ ที่นี่มีโรงงานอุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมรถยนต์ และอุตสาหกรรมทำเครื่องสุขภัณฑ์ Toto ที่พวกเขาอาจจะได้เคยใช้มาแล้วในอาคารหลายแห่ง ที่สำคัญคือ โรงงาน Toto นี้ได้รับรางวัล TPM ระดับ World Class ซึ่งทั้งโลกมีผู้ได้รับรางวัลนี้เพียงไม่กี่รายเอง พวกเราได้ไปชมกิจการและซักถามการดำเนินงานของโรงงานแห่งนี้ด้วยความสนใจ และใช้เวลาเดินชมและซักถามอยู่นานถึงสามชั่วโมงทีเดียว

ลืมบอกไปครับว่าแนวคิดเรื่อง OTOP ของท่านนายกรัฐมนตรีไทยนั้น ก็มาจากเมืองใกล้ๆ กันกับคิตะคิวชู ชื่อว่า โออิตะ เมืองนี้เป็นแหล่งน้ำแร่ที่มีผู้เดินทางมาท่องเที่ยวกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งกลุ่มนักศึกษาของเราก็ได้มีโอกาสมาอาบน้ำแร่ก่อนนำความรู้กลับมาประยุกต์ที่เมืองไทยด้วยครับ